

مدینه، شهر پیامبر(ص)

بعد از شام، همه دور هم نشسته بودند و جای می‌نوشتند. سارا به تابلوی نقش برجسته‌ی زیبایی که سوغاتی پدر و مادرش بود، اشاره کرد و پرسید: «اینجا کجاست؟»
 پدر پاسخ داد: «این تصویر دومین مسجد مهم مسلمانان یعنی مسجدالنبی است. مسجدالنبی در شهر مدینه قرار دارد. بچه‌ها، می‌دانید که ما چند روزی هم در مدینه بودیم.»

پدر ادامه داد: «نام قدیم این شهر یترب است اما زمانی که پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه هجرت کردند، نام این شهر به مدینه‌النبی یا شهر پیامبر تغییر یافت.»
 برادر سارا پرسید: «هجرت یعنی چه؟»

مادر جواب داد: «برایتان گفتم که آزار و اذیت کافران زیاد شد و گروهی از آنها تصمیم گرفتند پیامبر را شبانه در خانه‌شان به قتل برسانند. حضرت محمد (ص) به اراده‌ی خداوند از تصمیم آنها باخبر شد و ماجرا را با حضرت علی (ع) در میان گذاشت. حضرت علی (ع) داوطلب شد تا برای حفظ جان پیامبر، شب در بستر ایشان بخوابد و ایشان از مکه بیرون بروند و به مدینه سفر کند.»

نام: سمانه	نام خانوادگی: فرجی	استاد مربوطه: جناب آقای دکتر جمشید سروری
مقطع تدریس: ابتدایی	پایه تدریس: پنجم	موضوع تدریس: مدینه شهر پیامبر (ص)
سال تحصیلی: ۹۸-۹۷	شماره طرح درس: (۱۶)	مدت: ۴۵ دقیقه

فعالیت های قبل از تدریس: تعیین اهداف (اهداف کلی - اهداف جزئی)

❖ اهداف کلی درس

✓ آشنایی دانش آموزان با مدینه شهر پیامبر (ص)

❖ اهداف جزئی

✓ دانش آموز با شهر مدینه آشنا می شود.

✓ مسجد نبی را می شناسد.

✓ معنی مهاجرت و هجرت را می فهمد.

✓ ماجرای خوابیدن حضرت علی در جای پیامبر را درک می کند.

اهداف رفتاری در حیطه‌ی شناختی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

✓ دومین مسجد مهم مسلمانان را نام می برد

✓ جنگهای پیامبر با مشرکان را نام می برد

✓ علت هجرت پیامبر را توضیح می دهد

✓ علت مخالفت مشرکان با پیامبر را شرح می دهد

✓ نمونه ای از جنگهای مسلمان با کافران را مثال می زند

اهداف رفتاری در حیطه‌ی عاطفی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

✓ برای مسجد نبی احترام قائل می شود.

✓ برای مدینه شهر پیامبر (ص) ارزش قائل می شود.

✓ به موضوع هجرت پیامبر علاقه مند می شود.

✓ به علت جنگ های پیامبر(ص) با کافران توجه می کند.

تعیین اهداف رفتاری در حیطه‌ی روانی - حرکتی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

✓ دانش آموز بتواند علت تغییر نام شهر یثرب به مدینه را تحقیق کند.

✓ علت آزار و اذیت کافران با مسلمانان را تحقیق کند.

✓ علت خوابیدن حضرت علی(ع) در جای پیامبر را تحقیق کند

ارزشیابی تشخیصی

✓ مسجد نبی کجاست؟

✓ دومین مسجد مسلمانان کجاست؟

✓ نام قدیم شهر مدینه چیست؟

✓ هجرت یعنی چه؟

ایجاد انگیزه

✓ مهمترین مسجد مسلمانان و توضیح دادن در مورد آن

✓ مهمترین شهر زیارتی بعد از مکه

✓ مهمترین کارهای سیاسی واجتماعی پیامبر در مسجدالنبی

پیش سازمان دهنده ها

✓ ارائه تصویری از مسجد نبی و صحبت کردن در مورد آن.

✓ شروع کردن داستان هجرت پیامبر به شهر مدینه

✓ صحبت کردن در مورد اخلاق و رفتار پیامبر

سازماندهی مطالب درس

✓ هجرت یعنی چه؟

✓ مسجد نبی کجاست؟

✓ نخستین کار پیامبر در شهر مدینه؟

✓ جهاد یعنی چه؟

فعالیت های حین تدریس

❖ مهارت آغازین

گفتن داستان هجرت پیامبر از مکه به شهر یثرب

❖ انتخاب روش تدریس و ارائه درس

روش تدریس: اکتشافی ← هدایت شده - تصویری - پرسش و پاسخ

با یک تصویر از مسجد نبی وارد کلاس شدم و به تابلو آن را وصل کردم بچه ها همه پرسیدند که خانم این عکس را

ما دیدیم. مریم گفت: ما تو خونمون این عکس را زده ایم. زهرا گفت: از تلویزیون من دیدمش من هم با سر همه آن

ها را تأیید کردم.

گفتم بله بچه ها همه شما درست می گوئید حالا می دانید این کجاست؟ همه گفتن مدینه است.

من گفتم آفرین این مسجد نبی دومین مسجد مهم ما مسلمانان است. فاطمه گفت خانم پدر بزرگ ما پارسال به

زیارت خانه کعبه رفته بود از مدینه برای من سوغات آورده بود. بله بچه ها این شهر از شهرهای زیارتی ما مسلمانان

است و بعد از خانه خدا مهمترین شهر زیارتی ماست. پیامبر ما حضرت محمد آخرین پیامبر در این شهر زندگی می کردند و در این مسجد به خاک سپرده شده اند. بچه ها اسم قدیم این شهر یثرب بود کافران به شب تصمیم می گیرند که حضرت محمد را از اینکه مردم را به خداپرستی و کار نیک دعوت می کرد در رختخوابش موقعی که خواب است به شهادت برسانند خداوند حضرت محمد را با وحی از این ماجرا خبر کرد و پیامبر قرار شد از مکه به شهر یثرب هجرت کند و ماجرا را به حضرت علی گفتن و قرار شد ایشان در جای پیامبر بخوابند مشرکان وقتی به خانه حضرت محمد آمدند دیدند که حضرت علی در جای آن حضرت خوابیده اند پیامبر شبانه به یثرب رسید و در آن شهر همه مردم را به خدا پرستی دعوت کردند مردم آن شهر از ایشان استقبال کردند و آنقدر از آمدن حضرت محمد به شهر خود خوشحال شدند که نام شهر خود را به مدینه النبی تغییر دادند یعنی شهر پیامبر. مدینه در عربی یعنی شهر و نبی همان حضرت محمد است. اخلاق و رفتار حضرت محمد با مردم خیلی خوب بود و ایشان با همه با مهربانی رفتار می کردند و در مسجد به غیر از نماز خواندن و عبادت کردن به کارهایی چون آموزش و تربیت - داوری - حل اختلاف - مشورت و تصمیم گیری در مورد مسائل مهم بود. پیامبر جنگ و خونریزی را دوست نداشت اما چون می دید که دشمنان دست از مخالفت با مسلمانان و اذیت و آزار آن ها بر نمی دارند با آن ها جنگید و چون جنگ ها به فرمان خداوند بود به آن ها جهاد می گویند. مهمترین جنگ های پیامبر با مشرکان عبارتند از: (بدر - أحد - خندق یا احزاب)

به سفر پیامبر از مکه به مدینه را هجرت می گویند و هجرت پیامبر را میدا تاریخ اسلام قرار دادند. پیامبر وقتی دید مشرکان مکه دست از آزار و اذیت بر نمی دارند با سپاهی بزرگ به طرف مکه حرکت کرد و ابوسفیان سر دسته مخالفان وقتی دید مقاومت نتیجه ای ندارد تسلیم شد و اعلام کرد مسلمان شده است. مسلمانان بدون جنگ و خونریزی خانه خدا را فتح کردند پیامبر همه بت ها را شکست و بیرون ریخت و دستور داد که بلال بر بام کعبه رفته و اذان بگوید پیامبر ۶۳ سالگی در شهر مدینه رحلت فرمودند و آرامگاه ایشان در مسجد النبی است.

مهارت پرسش کردن و ارزشیابی تکوینی

درس را به دو قسمت مساوی تقسیم می کنیم: قسمت اول ۴ سوال قسمت دوم ۴ سوال و از بچه ها می پرسیم.

قسمت اول

- ✓ بچه ها این تصویر کجاست؟
- ✓ مهمترین مسجد مسلمانان چه نام دارد؟

✓ مسجد نبی کجاست؟

✓ اسم قدیم مدینه چیست؟

قسمت دوم

✓ هجرت یعنی چه؟

✓ پیامبر از کدام شهر هجرت کردند؟

✓ بعد از فتح مکه پیامبر چه کارهای انجام داد؟

✓ در مسجد چه کارهای دیگر غیر از عبادت انجام می گرفت؟

مهارت تمرین کردن

بچه ها را به چهار گروه تقسیم می کنیم و دوباره درس را بچه ها خود شان تکرار می کنند.

✓ گروه اول مثلاً: شهرمدینه؟

✓ گروه دوم مثلاً: هجرت پیامبر؟

✓ گروه سوم: جنگ های پیامبر

✓ گروه چهارم: نام قدیم شهرمدینه

✓ گروه پنجم: مبدا تاریخ اسلام؟

مهارت پایان دادن درس و جمع بندی

الف- سوال از بچه ها و مرور کردن تیتراهای مهم درس و نتیجه گیری و جمع بندی کردن موضوع درسی.

ب) ارزشیابی پایانی: استفاده از چک لیست.

فعالیت های پایانی تدریس: ارزشیابی پایانی

✓ مهمترین مسجد مسلمانان چه نام دارد؟

(۱) مسجد نبی

(۲) مسجد کوفه

✓ نام قدیم مدینه چه نام دارد

(۱) حبشه

(۲) یثرب

✓ مبدا تاریخ اسلام چه سالیست؟

(۱) سال فتح مکه

سوالات کتبی صحیح و غلط

<p>۲) هجرت پیامبر از مکه به مدینه</p> <p>✓ جهاد یعنی چه؟</p> <p>۱) در راه خدا جنگیدن</p> <p>۲) برای فتح شهر و مکانی جنگیدن</p> <p>✓ پیامبر با مشرکان چه برخوردی داشت؟</p> <p>۱) با آنان با مهربانی و دلسوزی رفتار می کرد</p> <p>۲) با آنان با عصبانیت و تنفر برخورد می کرد.</p>	
<p>✓ سفر پیامبر از مکه به مدینه را می گویند.</p> <p>✓ دومین مسجد مسلمانان نام دارد.</p> <p>✓ پیش از فتح مکه حضرت محمد وارد شد و بت ها را شکست</p> <p>✓ آرامگاه پیامبر (ص) در است.</p> <p>✓ پیامبر اکرم با و به مردم درس می داد.</p>	<p>سوالات کتبی جای خالی</p>
<p>✓ مسجد علاوه بر محل عبادت و نماز مکانی برای چه بود؟</p> <p>الف) آموزش و پرورش ج) جنگ و خونریزی</p> <p>ب) مخالفت با پیامبر د) خرید و فروش</p> <p>✓ مهمترین جنگ پیامبر با مشرکان چه بود؟</p> <p>الف) بدر - أحد ج) صفین</p> <p>ب) خوارج د) قیام کربلا</p> <p>✓ پیامبر در چه سالی رحلت فرمودند؟</p> <p>الف) ۶۳ سالگی ج) ۶۰ سالگی</p> <p>ب) ۶۵ سالگی د) ۷۰ سالگی</p> <p>✓ آرامگاه پیامبر در کجاست؟</p>	<p>سوالات کتبی چهار گزینه ای</p>

<p>الف) مکه ب) مدینه ج) کربلا د) دمشق</p> <p>✓ چه کسی در جای پیامبر خوابید؟</p> <p>الف) حضرت علی (ب) میثم تمار (ج) سلمان فارسی (د) امام حسین (ع)</p>	
<p>✓ مهمترین مسلمانان کجاست؟</p> <p>✓ هجرت یعنی چه؟</p> <p>✓ نام قدیم شهر یثرب چه می باشد؟</p> <p>✓ مبدا تاریخ اسلام چه سالیست؟</p> <p>✓ مهمترین جنگهای پیامبر با کافران را نام ببرید؟</p>	<p>سوالات کتبی تشریحی</p>
<p>دادن تکالیف و فعالیت های عملی</p> <p>✓ در مورد مبدا تاریخ اسلام تحقیق کنید؟</p> <p>✓ الان در چه سالی قرار داریم و چند سال از هجرت پیامبر می گذرد؟</p>	
<p>نقد و بررسی درس</p> <p><u>تشخیص و تدوین نقاط قوت و محاسن درس</u></p> <p>✓ موضوع هجرت را کاملاً توضیح داده است.</p> <p>✓ نام قدیم شهر مدینه گفته شده بود.</p> <p>✓ تصاویر کتاب برای درس تقریباً خوب بود.</p> <p><u>تعیین و تشخیص و تدوین نقاط ضعف و معایب درس</u></p> <p>✓ از اخلاق پیامبر به طور اجمالی رد شده بود؟</p> <p>✓ از مشرکان و رفتارهای آنها زیاد صحبت نشده بود؟</p> <p><u>ارائه پیشنهاد های مناسب و راهبردهای عملی جهت تقویت نقاط قوت و محاسن درس</u></p> <p>استفاده از تصویرهای بیشتر از شهر یثرب و الان شهر مدینه آوردن چند نمونه از رفتار کافران با پیامبر و علت مهاجرت ایشان اخلاق پیامبر با کافران بعد از جنگ چگونه بود و آنها را چطور تشویق برای مسلمان شدن می کردند.</p> <p><u>ارائه پیشنهاد های مناسب و راهبردهای عملی جهت حذف یا تعدیل معایب و نقاط ضعف درس</u></p> <p>یک مقدار کاملتر به موضوع هجرت پیامبر پردازد و علت هجرت را هم توضیح می داد.</p>	